

بررسی رابطه بین اسباب بازی های حرکتی با هماهنگی اندام فوقانی کودکان ۷-۱۰ سال

سیما فتاحی^{۱*}، زهرا فتحی رضائی^۲، سید حجت زمانی ثانی^۳

۱- کارشناسی ارشد رفتار حرکتی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۲- استادیار گروه رفتار حرکتی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۳- استادیار گروه رفتار حرکتی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

خلاصه

رشد حرکتی کودک فرآیند پیچیده‌ای است که نتیجه‌ی تعامل بین ژنتیک، وراثتیک و محیط است. فرآیند رشد کودکان در سال‌های اولیه زندگی تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد. یکی از این عوامل ویژگی‌های ساختاری فضای فعالیت کودک است. هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی بین اسباب بازی های حرکتی با هماهنگی اندام فوقانی کودکان ۷ تا ۱۰ سال بود. جامعه آماری تحقیق کودکان دوره‌ی ابتدایی شهر تبریز بود که از میان آن‌ها ۸۱ نفر به صورت نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به عنوان نمونه‌ی تحقیق انتخاب شدند. برای سنجش اسباب بازی های حرکتی از پرسشنامه‌ی فراهم سازهای رشد حرکتی درشت AGMDQ-1 و برای سنجش هماهنگی اندام فوقانی کودکان از آزمون آزمون تبحر حرکتی برونیکس-اوزرتسکی استفاده شد. نتایج نشان داد که بین عامل اسباب بازی های حرکتی ظرفیت و هماهنگی اندام فوقانی کودکان ($P=0/008$) همبستگی مثبتی وجود دارد همچنین نتایج تحلیل واریانس رگرسیون معنی دار بودن مدل مورد نظر را تأیید کرد ($F_{(4,76)}=3/45$ و $P=0/01$) و عامل اسباب بازی های حرکتی ظرفیت با قدرت بتای ۳۵ درصد توانست هماهنگی اندام فوقانی را پیش‌بینی کند. به همین دلیل مطالعه‌ی فراهم سازهای محیطی امری لازم برای بهبود ابعاد مختلف رشدی در کودکان می‌باشد.

کلمات کلیدی: فراهم سازها، اسباب بازی حرکتی، هماهنگی اندام فوقانی، کودکان.

۱. مقدمه

رشد حرکتی کودک فرآیند پیچیده‌ای است که نتیجه‌ی تعامل بین ژنتیک، وراثتیک^۲ و محیط است [۳،۲،۱]. اساس مدل نیوول بر قیودی بنا شده است که در طول عمر بر رشد اثرگذارند. این قیود عواملی هستند که محدودکننده، بازدارنده و یا کمک کننده شکل‌یابی رشد هستند. این مدل به نقش تعامل ساختار و عملکرد فرد، تکلیف و محدودیت‌های محیط در رشد انسان تأکید دارد [۴].

فراهم سازها ویژگی‌هایی در محیط هستند که به سازگاری بین ویژگی‌های فردی و فرصت‌های محیطی اشاره دارد [۵]. فراهم سازها شامل اسباب بازی‌ها، مواد، دستگاه‌ها، فضاهای در دسترس، تحریک و پرورش هستند که می‌توانند رشد کودک را افزایش دهند [۶]. به عبارت دیگر، فرصت‌ها (مانند، اسباب بازی‌ها، تجهیزات، رویدادها، فضا) یک ارتباط تحریک‌کننده را بین محیط و ارگانیسم ایجاد می‌کنند تا یک رفتار معنی‌دار خلق شود. فراهم سازها شامل قسمتی از فضا که ما در آن حرکت می‌کنیم، لیوانی که از آن می‌نوشیم و روش‌هایی که ما می‌توانیم یک اسباب بازی یا قطعه‌ای از تجهیزات را دستکاری کنیم [۷]. بنابراین محیط خانه به عنوان یک فراهم ساز می‌تواند منجر به رشد مطلوب کودک شود [۸]. کودکان به شدت تحت تأثیر تنوع و کیفیت تجربیات شناختی، اجتماعی و حرکتی، که در محیط ارائه می‌شود، قرار

¹. Email: fattahi.sima@yahoo.com

². epigenetics